

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wanneer de Geest ons leven leidt, laten we dan ook de richting volgen die de Geest ons wijst.
Galaten 5:25

De Heilige Geest is één en al dynamische beweging. Waar de Heilige Geest mensen aanraakt, daar wordt alles weer nieuw: dan is er hoop midden in het lijden, nieuwe kracht voor vermoeide zielen, openheid waar alles verstart. Maar de Heilige Geest geeft ook richting. Welke wegen wijst God ons door zijn Geest? We vinden het vaak moeilijk om die vraag te beantwoorden. Onze hoofden zitten zo vol met informatie, we zijn zo druk met z'n allen dat we er overheen leven, dat we het waaien van de Geest vaak niet meer opmerken. Maar de Heilige Geest is in alles aanwezig: in liefde en zorg voor elkaar, in creativiteit, in Gods goede schepping. En ook vandaag spreekt de Heilige Geest tot ons en vuurt Hij ons aan om samen kerk te zijn.

Wisselen naar slide 1

We lezen vandaag uit het boek Numeri, het vierde deel van de Thora, de vijf boeken van Mozes. 'In de woestijn' (*bemidbar*): zo luidt de Hebreeuwse naam van dit Bijbelboek. Waar het boek Exodus vertelt over de uittocht uit Egypte en het boek Jozua over de intocht in het beloofde land, zo vertelt Numeri het verhaal over die doortocht, die tijd tussen uittocht en intocht, tussen belofte en toekomst.

Maar Numeri gaat ook over een volk in wording. De weg die de Israëlieten moeten gaan is moeizaam. Ze moeten dwars door een dor en dorstig land trekken: een gebied van rots ketens en diepe kloven, van machtige bergtoppen en eindeloze zandvlakten en kalkplateau's. Steeds weer moeten ze van oase naar oase trekken. De Bijbel noemt deze plekken '*pleisterplaatsen*': een plek waar water is en palmbomen zijn, schaduw die verkoeling geeft... een plaats dus om op adem te komen, zodat je daarna weer verder kunt.

Aan het begin van hun reis zijn de Israëlieten niet veel meer dan een verzameling stammen, clans en families. Het zijn mensen gevlucht voor onderdrukking en geweld, verschoppelingen. Ze zijn nog bijna slaven en vreemden voor elkaar. Op die barre tocht moeten ze leren om te luisteren naar de Heer, die hen door zijn Geest de weg wijst. Maar dat niet alleen. In de woestijn leren ze ook wat het betekent om samen één volk te zijn. Wie wijst je de weg wanneer de reis onzeker is en we niet meer weten welke wegen we moeten inslaan? Naar wie luister je? En wat geeft richting, grond onder de voeten? Juist over die fundamentele vragen gaat het boek Numeri.

In Numeri 9 lezen we hoe die tocht door de woestijn begint. Het is dan de eerste maand van het tweede jaar na de uittocht uit Egypte (Num 9:1). In vers 15 lezen we: *“Op de dag waarop de tabernakel met de verbondstekst was opgebouwd, werd hij overdekt door een wolk. Die avond was de wolk zichtbaar als een vuur boven de tabernakel, en dat bleef zo tot de volgende morgen”*.

Wisselen naar slide 2

Wolk en vuur: het zijn de tekenen van de Geest. Dit gedeelte uit Numeri 9 laat op prachtige wijze zien hoe God één en al dynamische beweging is. Hij heeft zich aan de Israëlieten bekend gemaakt als ‘ik ben’, ‘ik zal er zijn’. Hij heeft het aan Mozes beloofd: Ik zal bij je zijn. Ik zal je niet begeven of verlaten. Hij is Immanuël, een God met ons. Op hun tocht door de woestijn laat de Heer hen niet vallen uit zijn hand, en geeft Hij hun zichtbare tekens die hen de weg wijzen.

Het vraagt van de Israëlieten dat zij met verwondering leren kijken naar wat God hen wil zeggen. Overdag overdekt de wolk het tabernakel, en ‘s nachts is de wolk te zien als een gedaante van vuur. En let eens op de woorden in vers 16: ‘zo was het voortdurend’. Zo goed is God voor hen: dat Hij als een herder voor hen uitgaat om hen de weg te wijzen in een bar landschap waar zij de weg niet weten. Hij is als een licht op hun pad, en als een baken in de nacht.

We voelen ons soms verlegen met de kerk en weten niet vaak niet wat we moeten doen, welke wegen we moeten inslaan. Maar als je dan kijkt naar hoe het allemaal begon, dan valt keer op keer weer op dat de Israëlieten helemaal niet wisten waar ze aan begonnen. Ze hadden wel over God gehoord, maar ze kenden Hem niet. Op hun tocht leren zij niet alleen dat zij elkaar nodig hebben om te overleven. In de woestijn ontmoeten zij de levende God en ontdekken zij hoe de Heer hen lief kreeg, daar in die woestijn. Hun zwerven door de Sinaï is beeld van een spirituele reis, die ieder mens in het leven moet maken. Aan de ene kant is de woestijn een plaats van beproeving. Diepe twijfel zal hen overvallen, ze zullen bijna verscheurd worden door de demonen van afgunst en argwaan, die gerichtheid van de mens om de ander te overheersen. In de woestijn wordt de mens geconfronteerd met zijn eigen schaduwkant. Maar juist in de confrontatie met onszelf, met onze valkuilen en het duister dat aan ons trekt, ontdekken we ook wat God van ons vraagt. Jezus schuwde de bekoring niet. Meer dan eens zocht Hij de stilte van de woestijn op. Als geen ander wist Hij dat juist de woestijn de plaats is waar God nog duidelijker tot ons spreekt.

De woorden uit Numeri 9 laten zich lezen als een reisschema. Herhalend komt het terug, als een ritme, een cadans. De wolk verhief zich en de Israëlieten trokken verder; de wolk bleef hangen en de Israëlieten sloegen hun kamp op.

Wisselen naar slide 3

Het gaat over 'opbreken' en 'legeren': steeds komen die twee woorden terug in deze tekst. Kijken naar de tekenen van Gods aanwezigheid, opstaan en op weg gaan, en weer tot rust komen op de juiste tijd. Alles gebeurt naar het 'bevel van de Heer'. Of eigenlijk zouden we moeten zeggen: naar 'de mond van de Heer', want dat is de letterlijke vertaling van de Hebreeuwse uitdrukking die heer steeds terugkomt (Num 9:18 2x; 9:20 2x; 9:23 3x). Zeven keer wordt het genoemd: zeven als getal van volheid en volledigheid.

Wegtrekken naar de mond van de Heer: daarin proef je een houding van afhankelijkheid en overgave. Het gaat om toewijding, om een volledig vertrouwen op de stem van God. Het inzicht dat wij eerst stil moeten worden, zodat Gods woorden tot ons kunnen spreken. En dan pas op weg gaan. Omdat het de Here zelf is die door zijn Geest richting geeft. Zonder Gods leiding zijn we stuurloos. Dan verzanden en verdwalen we. Dat is de wijsheid van Numeri.

Wisselen naar slide 4

Wanneer de wolk beweegt trekken de Israëlieten verder, soms overdag, soms midden in de nacht. Wanneer God beweegt, dan bewegen zij met Hem mee. En wanneer God rust, rusten zij ook. De Israëlieten gaan voort op het tempo dat God aangeeft. En ondertussen dragen ze het tabernakel, met daarin de verbondstekst en de stenen tafelen met zich mee.

Zie je wat hier gebeurt? Ze dragen Gods woorden met zich mee. Want dat geeft richting, houvast. Soms blijven ze dagen op dezelfde plek, soms maanden of nog langer. Wij vinden het maar lastig als we stilvallen, want het liefste zijn we in beweging. Bezig zijn, in beweging blijven: het geeft zin en voldoening aan het leven. Maar er zijn ook tijden waarin we stilgezet worden: soms door ziekte of verdriet dat ons overvalt, soms ook doordat we gewoonweg vastlopen en niet goed weten hoe we verder moeten. Maar juist op die momenten waarop wij stilgezet worden en het zelf niet meer weten, juist dan leert een mens om te vertrouwen op de Here.

Israëls barre tocht door de woestijn is een beweging van optrekken en legeren. En legeren betekent hier: je tent opslaan, tot rust komen. Door wolk en vuur leidde God zijn mensen door de woestijn en bracht hij hen van pleisterplaats naar pleisterplaats. Op hun tocht waren er oasemomenten. Toen zij moe werden en dorstig, haalde God hen uit de verzengde hitte en deed Hij hen neerzitten in de schaduw van een palmboom. Soms duren die momenten langer dan ze zelf zouden willen. Maar God weet wat goed voor hen is. Daarin herken je zijn goede zorg, zijn liefde. Een God die voorziet wat we nodig hebben, nog voor wij dat zelf beseffen en doorgronden kunnen.

Twee kernwaarden lichten op uit Numeri 9: de waarde *van stilte en bezinning* aan de ene kant en de waarde van *gemeenschap* aan de andere kant. De kracht van de kerk ligt in stilte en in gebed. De kerk als pleisterplaats, als oase: daarin ligt ook voor ons vandaag een belangrijke opdracht. Op de woestijnreis door het leven heeft ieder van ons oasemomenten nodig: een plaats waar je rot rust mag komen om pleisters op je blaren te plakken en wonden te laten helen; een plek waar je weer nieuwe adem krijgt.

Maar de waarde van gemeenschap is even belangrijk: kerk zijn doe je niet alleen of met een klein groepje. Vruchtbaar kerk zijn kan alleen als je het samen doet. Want dan ontdek je zoals Israël lang geleden: de weg die voor ons ligt moeten we bewandelen als één gemeenschap, één volk van God onderweg. Keer op keer heeft ook Paulus dat benadrukt. Dat de gemeente van Christus een levend lichaam is, waar hand en voet, oog en oor elkaar nodig hebben.

In ieder van ons is de Geest zichtbaar aan het werk. De één ontvangt de gave om te troosten, een ander om mensen gastvrij te ontvangen en weer een ander om leiding te geven. Maar door zijn Geest wil God ook ons karakter vormen. *‘Want de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing’* (Gal 5:22). Het zijn negen belangrijke waarden die nodig zijn in elke kerkgemeenschap, want alleen als deze waarden leven onder ons zal het een oase zijn – een plek waar ieder mens tot zijn recht zal komen en vrucht zal dragen.

Maar daarvoor moet een mens naar binnen keren, door de beproeving heengaan. Ook bij Paulus komt de bekoring terug. Want deze mooie woorden staan wel in een gedeelte met pittige waarschuwingen.

Wisselen naar slide 5

In Galaten 5 staat de vrucht van de Geest tegenover de werken van het vlees. Het ligt er niet om wat Paulus allemaal noemt in vers 19-21. De grenzeloosheid waarmee mensen elkaar pijn doen komt voorbij... van narigheden in het karakter van de mens zoals afgunst, jaloezie, geruzie, boosheid en rivaliteit, tot ontucht en zedeloosheid. Alles wat een goed leven met elkaar kapot maakt.

De nieuwe Bijbelvertaling vertaalt hier steeds met 'eigen begeerten'. Hier loont het om even naar de Statenvertaling te kijken, die hier consequent de Griekse grondtekst behoudt en vertaalt met 'werken van het vlees'. Meervoud dus. Ze staan tegenover de vrucht van de Geest. Het is niet zomaar dat Paulus hier spreekt over enkelvoud, over één vrucht. Want de Geest brengt heelheid, eenheid en saamhorigheid in de gemeente. De Geest bindt samen en houdt bijeen. Denk aan een sinaasappel of mandarijn. Het gaat om één vrucht, die uiteenvalt in verschillende delen, waarin je de goedheid van het leven proeft.

Wanneer we naar het rijtje kijken dat Paulus noemt, dan valt op dat deze opsomming trapsgewijs verloopt in drie groepjes van drie. Hij begint met liefde, blijdschap en vrede. Alle drie hebben ze te maken met onze relatie met God. Liefde, blijdschap en vrede horen helemaal bij onze Heer, en bij zijn Geest die ze in ons doet groeien. En alles begint met liefde, want God is liefde. Uit de liefde van God ontspring alles dat goed is. Als je blijft in de liefde waarmee Christus ons heeft liefgehad, dan is er ook de vrede die het verstand te boven gaat en een diepe innerlijke vreugde. Liefde, blijdschap en vrede: alle drie komen ze bij God vandaan.

De volgende drie zijn geduld, vriendelijkheid en goedheid: drie eigenschappen die vooral te maken hebben met onze relatie met anderen. Geduldig zijn is een vrucht die de Geest ons leert: om mensen te verdragen die irritaties bij je oproepen. Vriendelijk zijn, betekent dat je niet alleen aardig bent voor mensen die je liefhebt, maar dat je ook moeite doet voor mensen die onaardig en hard zijn. Het betekent ook dat je liefde toont aan mensen in nood. Dat kost tijd en inspanning; soms ook dat je jezelf even wegcijfert. Dat het even niet gaat om je eigen geluk. Goedheid heeft met ruimhartigheid te maken, met blijmoedige vrijgevigheid.

De laatste drie hebben te maken met de relatie met jezelf. Geloof heeft hier de betekenis van standvastigheid en volharding. Dat je dienstbaar en trouw blijft in je persoonlijk geloof. Dat je God blijft zoeken. Zachtmoedigheid wil zeggen dat je mild kunt zijn, en

jezelf niet op de voorgrond plaatst. Maar ook dat je jezelf beheersen kunt als mensen dingen tegen je zeggen die zeer doen.

Wisselen naar slide 6

Wandelen naar de Geest, een leven dat goede vruchten draagt: het moet langzaam rijpen en groeien in ons. Je moet soms even stilstaan om te kunnen zien wat tot rijping en tot groei komt. Zoals het zaadje dat uitgroeit tot de korenhalm. Het heeft regen, zon en goede grond nodig. En zo is het ook met de vrucht van de Geest: het vraagt om oefening, discipline ook, en toewijding. Denk aan de Israëlieten in de woestijn, hoe ze leerden om vol te houden door te vertrouwen op God en op elkaar. Hoe ze door hun eendracht toegroeiden tot één gemeenschap, waar mensen elkaar dragen, en zo de stormen van de tijd doorstonden. Hoe het leven met elkaar zo tot een oase werd in het midden van de woestijn.

De vruchten van de Geest zijn liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Alleen door de Geest die in ons roept en steunt, zullen wij erin slagen om vrede te zijn en warmte, een zegen voor elkaar. Het is zoals Zacharia gezegd heeft: niet door eigen kracht of macht, maar door de Geest van de Heer. Mogen wij zo kerk zijn: begeistert door Hem, Jezus Christus onze Heer, in de eenheid van de Geest die Hij ons inblaast. Wees als goede grond, laat je bewerken door Gods hand. Bid om de vrucht van de Geest, dat je daar meer en meer in mag groeien. En ga zo samen op de weg die de Geest ons wijst.

Amen.